

echts zijn plicht
landige wijs.
punt plichtmatig;
nu de kerkeraad
tie gebroken had.

Hervormde Kerk
Bouwman's boek
d voorstelt, en Dr
re leden van den
ijds te Amsterdam
gevolgen bij moge-
raadsleden), een-
daan hebben, had
het boek van Dr
eten ingrijpen ook

le toestanden niet
eentenissen niet
mede deze quaes-
lat zoo gehandeld
telling der classi-
uwman's boek, de
zoo niet moeten,
en van den kerk-
tionair, n.l. wan-
lassicale en syno-
ek wordt gedaan,
les aan die macht

et nu besproken
wman „volkomen
ilt de voorstellin-
niet volgt, „dat
eene jammerlijke
re, en dat zij in
e revolutie is ge-

n" van Dr Bouw-
c „volkomen ver-
kunnen we even-
in het licht ge-

ekenis is, meenen
le stukken, onzen

K. S.

HEPP
formeerden.
a. s.
il.
efnrs.
KAMPEN

rscheen:
tholiceit der
meerde Kerken
HEIDSCOLLEGE
JUNI 1937
DOOR
H. KUYPER
m. Hoogleraar.
s.
BOEKHANDEL
L. Kok N.V. Kampen

VERSCHEEN:
BARTH
DOOR
C. Berkouwer

DRUK
s een lust om
te lezen."
Dr F. W. GROS-
in DE HERAUT,
at we ieder, die
aanraden: ga dit
en! Wij hebben
an bewondering
ESCH DAGBLAD.
on van licht over
th's theologie."
J. J. Knap Czn.
toogst belang-
boek, waarvan
zing warm aan-
DE AVONDPOST.
90 - GEB. f 3.75
n Boekhandel.
N.V. - Kampen

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr E. T. v. d. Born, Helpman (Gr.); Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. van Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herken, Ermelo; A. Janse, Biggekerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr J. v. d. Linden, Zeist; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs Joh. Luijcknaar Francken, Rotterdam; Mevr. J. M. Th. Luijcknaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswert; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wollega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa.; Dr J. Thijs, Zwolle; Dr C. Veenhof, Haarlem; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned.-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Het Bellamy-Stelsel. III. — Uit de Schrift: Christus en de heerschappij over de geschiedenis. (Matth. 1:17.) — Kerkelijk Leven: De vergelijking in de gemeene-gratie-leer. VI. (Slot.) Stervend volk? — Even Parkeer: Helpen. — Pop. Wet. Schetsen: Uit het Martyrium van Guido de Brès. V. (Slot.) — Lit. en Kunst: Een Hollandsche beurtschipper. — Uit de Historie: Keizer Augustus. — Zending en Evangelisatie: Voetius en de Javaansche Kerkorde. — Persschouw. — Kerknieuws. — Inhoud 17e Jaargang.

HOOFDARTIKEL

Het Bellamy-Stelsel.

III.

Zeer ernstig bezwaar moet ingebracht worden tegen het feit dat in den staat van Bellamy alle dingen zonder enig onderscheid, in verband gezien moeten worden met de economische gelijkheid en daaruit verklaard moeten worden. Die „gelijkheid voor allen" beheerscht letterlijk alle verhoudingen in den idealen staat: die van man en vrouw, die van ouders en kinderen, ja, die beheerscht ook den godsdienst. De godsdienst moet ook bezien worden in het licht van het nieuwe economische stelsel.

Aanvankelijk blijkt Julius West de gedachte te zijn toegedaan, dat nu de onderlinge concurrentie in het zakenleven is afgeschaft en heel het maatschappelijk leven gecentraliseerd is en vanuit één punt bestuurd wordt, ook de kerkelijke gedeeldeheid wel zal zijn opgeheven, en er een nationale kerk met nationale geestelijkheid voor in de plaats zal zijn gekomen. Doch deze consequentie, hoewel in zeker opzicht logisch uit het stelsel voortvloeiend, heeft Bellamy toch blijkbaar niet aangedurfd. En als West dan vol verbazing informeert, hoe particuliere kerken en geestelijken bestaanbaar kunnen zijn met algemeen eigendom van alle gebouwen en den arbeid in openbaren dienst die van iedereen geveerd wordt³¹⁾, dan wordt hem uiteengezet, dat als een zeker aantal menschen iemand wenscht te hebben voor een bepaald doel zij hem altijd kunnen krijgen.

Zoodra een zekere groep van menschen een bepaald persoon verlangt om geregeld godsdienstige toespraken van hem te kunnen hooren, moet door deze groep een bedrag aan de natie betaald worden om deze schadeloos te stellen voor het verlies van dezen predikant in den arbeidsdienst. In plaats van aan dezen predikant een tractement te geven, betalen de „abonnees" op den dominee aan de natie een schadeloosstelling, gelijk staande met de kosten van zijn aandeel in den algemeenen arbeid.

Het is aanstonds duidelijk dat deze „kerkelijke instelling" in geen enkel opzicht beantwoordt aan de definitie die van de kerk gegeven wordt in onze Belijdenisschriften. Hier is de „kerk" niet meer dan een soort van club, een bijeenkomst van menschen, die er behagen in scheppen naar de theorieën van een bepaald persoon te luisteren of zich aan de welsprekendheid van zeker redenaar te verkwikken. De menschen hier bijeengekomen zijn geen mede-arbeiders Gods, die actief en passief kerkwerk doen. Hier is geen sprake van een leven in gehoorzaamheid aan het gebod des Konings: Gaat dan henen, onderwijst alle volken! Predikt het evangelie aan alle creaturen. Hier is geen zoeken van het verlorene en van het weggedrevene! Welneen, er is voor de kerk een plaatsje ingeruimd in den nieuwen staat omdat er nu blijkbaar altoos menschen zijn, die behoefte heb-

ben aan een godsdienstige toespraak! Maar voor het eigenlijke kerkwerk heeft Bellamy geen oog gehad. Hier wordt metterdaad de mond van de kerk gesnoerd en wordt haar verhinderd te doen wat haar plicht is: Gods Woord in zijn betekenissen voor het volle leven te doen zien!

Wie zulke dingen in Bellamy's boeken leest die verbaast zich al in het geheel niet meer dat er door de Bellamy's van onze dagen betoogd wordt, dat er zooveel punten van overeenkomst zijn tusschen Bellamy's ideaalstaat en onze tegenwoordige verhoudingen. Hoewel zij daarbij doorgaans het oog hebben op de nieuwe ordeningsmaatregelen en toenemende regeeringsbemoeiing, kan toch zonder eenig bezwaar ook de godsdienstige opvatting van verschillende groepen hieraan worden toegevoegd. Ligt de behandeling van het kerkelijk vraagstuk bij het Nationaal-Socialisme soms niet op precies dezelfde lijn als in Bellamy's boeken het geval is? Wij hebben hier te doen met een opvatting van de kerk en van het kerkelijk leven zooals wij deze vinden in humanistische kringen.

En de preek, die voor deze menschen in het nieuwe Boston gehouden wordt, is daarmee volkomen in overeenstemming. West wordt door Dr Leete in staat gesteld te luisteren naar de preek van een zekeren heer Barton. Hij kan thuis blijven zitten, want de heer Barton spreekt alleen telefonisch.³²⁾ De preek van den „dominee" wordt door Bellamy in extenso weergegeven en bestaat niet minder dan twaalf bladzijden druks. Het is één doorlopende verheerlijking op de „Groote Omwenteling".

„Laat mij de menschheid van den ouden tijd vergelijken bij een roze-struik in een moeras geplant, besproeid door zwart water, onreine dampen ademend bij dag, des nachts bedorven door vergiftigen dauw. Tallooze geslachten van tuiniers hadden getracht hem tot bloei te brengen, maar meer dan een schaarsche knop met een worm in het hart, hadden hun pogingen niet uitgewerkt. Velen beweerden dat de struik geen roze-struik was maar een onkruid, goed om uitgeroeid en verbrand te worden. Maar de meeste tuiniers hielden vol dat de plant tot de familie der rozen behoorde. Weinigen evenwel geloofden dat de stam goed genoeg was, dat de bezwaren in den bodem lagen en dat onder gunstiger omstandigheden de struik beter zou groeien."³³⁾ Toen de menschen echter met elkander gingen samenwerken en elkaar niet langer benadeelden en door de Algemeene Bezieling het goede gingen zoeken ging van stonde aan alles veel beter. Men lette slechts op deze zinsneden: „Voor het eerst sedert de schepping stonden de lieden recht op voor Gods gezicht. De vrees voor gebrek en de zucht naar winst werden tot krachteloze drijfveeren toen overvloed aan allen verzekerd werd. Er waren noch bedelaars noch uitdeelaars van aalmoezen. Wegens de rechtvaardigheid bleef de barmhartigheid zonder doel. De tien geboden schenen verouderd in een land waar geen verleiding tot diefstal bestond, geen noodzaak tot liegen uit vrees of winstbejag, geen aanleiding tot geweld, want de menschen bezaten niet langer het vermogen om elkander kwaad te doen. De oude droom van vrijheid, gelijkheid en broederschap, zooveel eeuwen bespot was ten laatste werkelijkheid geworden."³⁴⁾

Snel werd duidelijk gemaakt, wat de godgeleerden en wijsgeeren van de oude wereld nooit hadden willen gelooven, dat de menschelijke natuur in haar grondvormen goed en niet slecht is, dat menschen uit hun oorspronkelijken aard edelmoedig en niet zelfzuchtig zijn, medelijdend en niet wreed, liefhebbend en niet aanmatigend, goddelijk in het streven van hun ziel, vatbaar voor de hoogste aandriften van teederheid en toewij-

Hoeveel godgeleerde werken moet men in het licht hebben gegeven, om gerechtigd te zijn tot het openlijk bestrijden en afkeuren van het theologisch standpunt van overkundige geleerden als de hoogleraren Scholten, Kuene, Loman, enz.? Volgens usantie onder ons: Geen een. Althans allerlei slag van menschen, van boeren-ouderlingen af tot wekelijksche en maandelijksche publicisten toe, die nooit een eenig theologisch werk uitgaven, hebben zich nu reeds jaren lang die weelde veroorloofd, en men is er nooit over gevallen.....

Maar mag nu over Beets, Doedes en Van Oosterzee niet geoordeeld, tenzij men eerst een stel boeken van eigen hand naar de pers zond?

Iemand, die een plank vol boeken geschreven had, maar nog geen beginsel bezat, zou juist onbevoegd zijn.

Maar terdege bevoegd is zelfs een oud moedertje, die geen brief zonder fouten kan schrijven, indien ze maar vast staat en onwrikbaar in de overtuiging van haar hart.

Dr. A. KUYPER.

De Heraut, No. 207, 11 Dec. 1881.

ding, beelden van God en niet de bespotting van Hem zooals zij schenen te zijn."³⁵⁾

Men moet echter volstrekt niet denken dat met de Groote Omwenteling het einddoel van streven en kunnen bereikt is. Neen, zoo sluit het betoog van „dominee" Barton: „Wij gelooven dat het menschen voor het eerst de verwezenlijking van Gods ideaal nabij komt en elke generatie behoort te wezen een schrede voorwaarts. Laten wij tranen wijden aan het duistere verleden, en met omfloerste oogen het licht dat voor ons is, tegemoet streven. De zomer is in de wereld. De menschheid heeft de schelp gebroken. De hemelen zijn voor haar geopend."³⁶⁾

Naar deze beschouwingen laat Bellamy liefst 150.000 menschen in het nieuwe Boston luisteren. Het Evangelie van Gods ontfermende liefde jegens zondaren hebben deze menschen die zichzelf bevrijd hebben van het slechte en het verkeerde, niet meer noodig. Door de „Algemeene Bezieling" die in ieders hart werd opgewekt, hebben zij zichzelf het goede verschaft en het geluk veroverd. De prediking dat de mensch van nature onbekwaam is tot eenig goed en geneigd tot alle kwaad, is als schadelijk verworpen. De verlossing van de zonde door Jezus Christus behoeft men niet. In de preek van den heer Barton wordt de naam van den Heiland van zondaren niet éénmaal genoemd, maar als Bellamy op een andere plaats de bezwaren door den preekstoel tegen zijn stelsel ingebracht, onderzoekt, dan zegt hij dat het de leer van Christus was, dat „wanneer een mensch een afschuw heeft van zijn vroeger leven en de oprechte begeerte een nieuw te beginnen, hij door die begeerte zelf al gelouterd is."³⁷⁾

Uit deze citaten is wel met voldoende duidelijkheid op te maken uit welken hoek de wind waait in de boeken van Bellamy. De uitspraken van Gods Woord zijn toch gansch anders! Men kan na lezing van deze gedachten er slechts zijn groote verbazing over uitspreken dat de aanhangers van Bellamy van oordeel zijn, dat dit stelsel kan worden aanvaard door elke religieuze richting. Dit stelsel wordt volkomen door Gods Woord veroordeeld en is voor de christenen absoluut onaanvaardbaar.

32) In het jaar 2000, pag. 150.

33) In het jaar 2000, pag. 159, 160.

34) In het jaar 2000, pag. 158.

35) In het jaar 2000, pag. 159.

36) In het jaar 2000, pag. 162.

37) Gelijkheid voor allen, pag. 236.

31) In het jaar 2000, pag. 149.